

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
ahová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztéségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-85 szám,
ahová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

Furesa dolgok.

Nagybecskerek, december 21.

Bármiképp is bírálja meg valaki a mai politikai helyzetet, annyi bizonyos, hogy egészségtelen viszonyok uralkodnak. Mert csak így történhetik, hogy ugyanazon egy lélegzet alatt lehet az ellenzéken követelni az egyházpolitikai reformokat és teljes erővel küzdeni azok ellen, hirdetni a közigazgatási reformot és tényleg megakasztani azt, beszélni arról, milyen hazafiatlan, erkölostelen dolog lenne a törvénybe ígatott egyházpolitikai reform ellen izgatni, de azért előmozdítani azt az izgatást kétféle módon. Egyfelől azzal, hogy minden elvbarátunkat teljes erővel engedik ellene működni a sajtóban, minden támogatónkat ez elleni harcban, kitűnő szerepben megjegyzés és észrevétel nélkül hagyják, másfelől: mi magunk is folyton emlegetjük azt, hogy ez a harc kikerülhetetlen, a mely eljárásra igen helyesen jegyzé meg Hefi: olyan, mint a kik előre megjósolják a tizet, mert van tudomásunk róla, sőt talán részük is a gyujtogatás előkészítésében.

Es ha valaki feleletre vonná ezeket az urakat, ők maguk azt mondanák, hogy ez bizony helytelen dolog, hogy veszélyes nagyon a hasára és annak érdekeire nézve, mert belbékéjét és biztos haladását a reformok terén nagy mértékben akadályozza. Hanem azért hagyják történni mindezt, mert van egy mellékes eredménye is, t. i.: nehézségeket támaszt a kormánynak, sőt talán fenn vagy lenni sikerül azt ekképp lejártni is. Pedig, ezt az utóbbi, bár nem nagyon dicséretes és üdvös törekvést elerhetnék, vagy legalább törekedhetnének arra másképpen is, anélkül, hogy az ország nagy érdekeit, a junctim miatt, veszélyeztetnék. Hisszük is, hogy e miatt még feleletre lesznek vonva; de attól tartunk, hogy későn.

Az is unikum a világon, hogy előáll Péchy Tamás vagy Batthyány Tivadar

gróf és mint pártvezérek beszélnek elvbarátaik nevében, holott soha, senki nem hallotta tőlük, hogy mi az az elv, melynek alapján így szólnak és a pártonkivüliek pártjának fából vaskarikáját szerepeltetik közéletünkben, elvtelen elvük egész dicsőségével. Hiszen működésük alapja és célja csakis a kormány melletti lejáratása és ezért minden elvet és minden pártkombinációt tökéletesen közönyösen fogadnak és ha kívül nem boldogulnak, bemennek valahová, ha lenni nem tudnak hatást elérni, fenn iparkodnak valamit csinálni, sok közvetítő létrán, mert nekik nagyon kell erőlködniök, hogy valami magaslatra emelkedhessenek. De azért nem vonta senki felelősségre őket, sőt olykor-olykor a népszerűség egy kis sugarában is gyönyörködtek és kezdetleges beszélgetéseiknek, sem logikáját, sem tartalmát a kritika nem kifogásolta. Pedig ők, elvbarátaikkal, akkor ígérték Wekerle feltétlen támogatását írásban — az Wekerle kezében van — mikor az a program már teljesen ki volt fejtve, a melynek veszedelmét hirdetik most, sőt a melyről azt állítják, hogy ezt előre meg is jósolták.

Természetes folyománya ennek az állapotnak, hogy a kormányzás feltételei és lehetősége mindig nehezebbek lesznek, a komoly politikusoknak mindig kevesebb kedvük lesz, egész odaadással a köztgy szolgálatába állani; mert sem elismerő jutalom, sem bizonyos eredmény nem vár rájuk, hanem e helyett lejáratás, a mi elől az önértékesek korán iparkodnak szabadulni, vagy annak éppen ki sem teszik magukat. Főleg, ha most mint új tényező, a bouoirok pletykája és a földalatti cselzővények ellenőrizhetlen hálózata is szerepet vindikál magának a magas politikában! Reméljük, hiában!

Minthogy pedig ehhez most a legelvadultabb felekezeti izgatás hozzájárul a katolikus néppárt formájában: mely a hazai törvényeket és érdekeket, sőt még

a loyaltást és a nemzeti szempontokat is, programszerűen rendeli alá a felekezeti szempontoknak és a vélt dogmatikus érdekeknek; mely dicsőségének tartja az alkotmány és nemzet ellenségeit is táborába gyűjthetni: éppen azon az uton vagyunk, hogy közéletünk fenekestől felforgatassék és a legegésztelenebb irányba tereltesék. Annyival inkább, mert bármilyen önzetlen és dicséretes szándék vezesse is az agrár mozgalom főbb vezéreit, hogy annak sajtója részben, és legtöbb közkatónája tüke elleni harcot, zsidó hecchozet, osztályharcot vagy már is hirdeti, vagy előkészíti, az majdnem minden nyilatkozatból kiténik és ha — mint most készülnek — beleviszik e mozgalmat a népbe, hogy ez egyenesen oda fog vezetni, az kétségtelen.

Itt az ideje, hogy az elfogulatlan és komoly, hazafias politikusok erélyesen ellene álljanak és ennek az anomáliának véget vessenek, közéletünknek egészségesebb irányt adjanak; mert olyan nagy érdekek forognak itt kockán, hogy egy perozig sem szabad veszélyeztetni azokat, semmiféle személyi rokonszenv vagy ellenszenv miatt.

HIREK.

Tájékoztató.

December 28. A torontálmegyei gazdasági egyesület közgyűlése.

1895. január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.

A gözftűző naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— Megyei közgyűlés. A f. hó 19 én megkezdett rendkívüli közgyűlést ma délelben rekesztette be Rónay Jenő főispán. A jegyzőkönyv a karácsonyi ünnepek után fog hitelesített.

— Apanege Milánnak. Hire jár, hogy miután Szerbiában behozták az állami nyugdíjigényre vonatkozó törvényt, Milán, a ki 21 évig volt Szerbia királya, 600.000 frank évi apanege t fog követelni.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Szélcsendben.

Irta: Herozegh Ferenoz.

A bronzitánok az óratorony tetején el-kongatták az esti tizet és a Minotaurusz gözös a Giudecca csatornában panaszos, vontatott bömbölést hallatott, mintha nehezére esnék kimozdulni a langyos lagunából. A két kémény feketén okádja a füstöt a csillagos olasz égboltonat felé.

Mialatt a gözdaru dühösen zakatol, az éles árnyékok közt melyeket a vilamos lámpa a kapitányi hidra vet, föl fölbukkan Caliban, kapitányi sapkával a fején és a káromkodások egész Niagara zuhatagját hömpölygeti a legénység fejére. A legények elkapják és kicsifrázva tovább adják, a Riva és a Canalazzo felől pedig gyors evezőcsapásokkal közelednek a „ondolások, hogy kivegyék a maguk részét. Úrügyit egy-egy hordót vagy eleven utast hoznak, de mindegyik bárka orrán ott ficzánkozik a Caribaldi utca egy előkelő káromkodója, a ki ég a vágytól, hogy nyelvét összemérje a dalmatákéval. Harminoz hang kelepel a sötétségben, szédítő sebességgel, végigbukfenekezte a hangjegylétra minden fokán. A kapitány odafenn már kiadott magából minden istentelenséget, az ember most egészen türes, szinte összelapul, mint a kilékelt dudu. Astán oly kétségbeesett mozdulattal tűnik

el a sötétségben, mintha most egyenesen a pus kaporos kamrába akarna rohanni, hogy levegőbe röptesse magát ezzel a megátkozott hajóval egyetemben. Hanem két perc múlva már megint ott toporzékol a lámpa alatt, friss erővel czifrázva a szót. Ast hissem, odalenn a kajütjében van egy titkos butykosa, telve káromkodással, asszal a szűkséghez képest teleszopja magát.

Siketítő lánczörgés, a hajó lassan kisiklik a csatornából. A vámház sötét tömege elmarad, az éj fekete méhében egy zengő és ragyogó csudakép bukkan fel: a kivilágított Piazzetta. Egy fényes szinpad, a melyen ötven emberalak sétál fecesegve dudolva. Egy ragyogó operettabló a Velencei éjszakából. A lobogó tüzfény körülnyaldossa a templom fantasztikus kupoláit, a doge-palota óriási ablakait és felkuszik a harangtorony hegyes csúcsára. A harmonikus zsonggából kiszól a katonazene lágy kúrtszóloja. A laguna pedig tüzből ég.

A csavar egyhangú zakatolással ráskódtatja meg a földézetet, a hajó pedig nyugodtan siklik tovább a langyos augusztusi éjszakában. Az utasok néma csoportokban ülnek együtt, néhányan a korlátok támaszkodnak és elgondolkozva nézik a várost, melynek fényessége lassan elmerül a fekete vízben. Nem igen beszélgetnek, a kik szólnak is, halk, nyujtott hangon tessik.

- Mama? Mi az a fekete ott?
- Ssigit, fiam.
- Vannak ott emberevők?
- Nincsenek, fiam.
- Hát czápák vannak a tengerben?

- Vannak, fiam.
- Milyen nagy a csápa?
- Nagy! Elnyeli az embert . . .
- Mindenkit elnyeli?
- Csak a rossz gyerekeket . . .
- En jó vagyok, mama?
- Jó vagy . . .

As ölében tartja a kis fiát, az asszony arozát nem látom, árnyékban van, csak a lábát látom és egy darabot a fehér ruhájából.

— Mama, a czápa tojásokat rak?

A mama kisse gondolkozik, astán, mintha nem biznék egészen természetrajzi tudásában, bizonytalan hangon mondja: Igen, fiam . . .

— Ha a czápa tojásokat rak, akkor kotkodácsol?

A mama természetrajzi tudománya véget ér. Halkan nevet és csókokkal zárja el a kiváncsi száját. A kis fiu fészkelődik, aztán füllelni kezd a csillagos éjszakába . . . Csitt! Mintha onnan, a fekete lagunából, valami kotkodácsolás hallatszanék . . .

Künn, a vízben, egy magános facsölöp áll, rajta lámpa ég. Mikor a hajó elsiklik mellette, a lámpa alatt tisztán látom egy megkossorosott Madonna-kép sápadt, szelid arczát.

Egy fiatal leány könyököl előttem a vázonszéken, ő még egyre a várost nézi, mely világitó ködfoltként merült el a tengerben. A beteg leányt éjszokról hozták és délnek viszik, pálmák közé. Talán sejti, hogy nem fogja többet látni a lagunákat.

Ott hátul, a földézet osslopai alatt, halkan

— **Városi közgyűlés.** Három nap fáradságos munkája után, tegnap végre befejezték a városatyák az 1895-iki költségvetés tárgyalását. A közgyűlés azonban ezzel még nem ért véget, mert hátra van még egy egész tárgysorozat. Így szombaton délután újból lesz szerencsésük a képviselő uraknak a zöld asztalnál találkozhatni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Iskolagyermekbarát” segélyző egyesület alólírott pénztárosa kedves kötelességet teljesít, midőn ifj. Hirsch Lajosnak a „Torontál” szerkesztősége utján küldött 1 frtyi adományáért ez uton hálás köszönetet mond. Dold István egyll. pénztáros.

— **Oiga-egylet.** Zombori Rónay Jenőné főispánunk szeretetreméltó bájos fiatal neje védnöksége alatt álló Oiga-egyletben a ruhakiosztás december hó 24-én (hétfőn) délután 3 órakor a városházán fog megtörténni. A ruhakiosztásra, a melyen zombori Rónay Jenőné ő méltósága is jelen lesz, a nagybecskereki közönség szintén felkérte a megjelenésre. A szegény gyermekek között kiosztandó ruhák értéke 510 forint 44 krt tesz ki, a mely összegből 29 forint 94 kr még hiányzik, miután a Loga Szilárd városi alkapitány által, kinek gyűjtéséről tegnapi számunkban tettünk említést, egybegyűjtött összeg négyezerötven forint 50 krt tesz ki, de remélhetőleg számítva a nagybecskereki közönség nemes szívére, ezen hiányzó összeg is hamar egybe fog gyűlni.

— **Königswarter báró áttéréséhez.** Egyik tegnapi táviratunkban hírt adtunk róla, hogy Königswarter Henrik báró nejével együtt kikereszkedett és ez alkalommal egy millió forintot adott jótékony célra. Ez áttérésnek érdekes története van, melyet a „M-g” következőleg ad elő: Pár év előtt nagy feltűnést keltett az a hír, Blaskovich Melanie urhölgy, régi magyar nemes család sarja, férjhez ment Königswarter Hermann bárónak, a dugdag bécsi bankárnak fishoz és ez alkalomból Bécsben a zsidó vallásra tért át. A fiatal báróné azután annyira megnyerte az öreg bankár tetszését, hogy halálakor nem idősebb fiát, hanem másodszüllöttjét, Henrik bárót tette meg örökösévé. De az öreg Königswarter báró, a ki megreven ragaszkodott vallásához, tartott tőle, hogy halála után fíánál érvényesülni fog felesége befolyása és elhagyja ősei vallását. Ezért végrendeletében kikötötte, hogy arra az esetre, ha Henrik báró vallást akarna változtatni, köteles legyen egy milliót jótékony célra fordítani. A fiatal bárónak azonban ez az áldozat sem volt nagy. Nagy buzgalommal készült az áttérésre és mint tegnapi táviratunk is jeleste, Schlauch Lőrincz bíboros püspök tegnap Nagyváradra utazott, a hol Königswarter Henrik báró és nejének a katholicus vallásra való áttérésénél a lelkesítő funkciót teljesítette. Ez volt annak is oka, hogy Schlauch a püspöki konferencián nem vett részt.

— **Esik a hó.** A köddel telt piszkos szinü levegőből tegnap éjjel sűrű nagy hóhelyek kezdettek hullani, úgy hogy reggelre az utcák és a háztetők egészen fehérek voltak. A hóeső, mely ma is még mindig tart, biztosít bennünket, hogy fehér karácsonyunk lesz. A mai borongós nappal úgy látszik, hogy tényleg bekö-

beszélgetnek. Senkit sem lehet látni, de minden szavukat meg lehet érteni.

— És hogy tetszett önnek a város?

Azt képzeltem, hogy az épületek magasabbak... mondja valaki lassan, minden szót külön hangsúlyozva.

— Miféle épületek?

— A doge-palota, a templom... Nálunk Chikagóban tizenhat emeletes házakat építenek.

— De mennyi poézis van itt! A sóhajok hidja és a galambok! Oh, — a galambok!

— Mit akarnak a galambokkal? Az ember a Quadri előtt reggelizik és a hassontalan baromfi koldulva megrohanja...

Most egy harmadik hang szól közbe:

— Önöknél Chikagóban talán a galambok vendégelik meg az utasokat?

A czápák után érdeklődő fiú édes anyja halkan nevet, a beteg leány pedig kedvetlenül sóhaj. Mindenki azt várja, hogy mit válaszol az amerikai, de az nem válaszol semmit. Talán elaludt.

Jobbról-balról a hajó mellett hosszú, fekete védgátak vonulnak el, előttünk, a hold fehér fényében, mint egy végtelen tükörlap csillog a szabad Adria. Valahonnan messziről, valami szigetről vagy bárkáról, egy kellemes gyermekhang hallatszik. Egy kimondhatatlanul édes, ostoba és szomorú nótát énekel.

szöftött a tél, a mit különben bizonyít az utcákon gyorsan el-el surranó szánek csilingelő hangja is.

— **A 20 és 4 krajezárosok.** Vettük a következő sorokat: Tekintetes Szerkesztő ur! Több lapban és így becses lapjában is azon közlés jelent meg, hogy az ausztriai értékű 20 kros ezüst és 4 kros váltó pénz törvényes értékét folyó 1894. évi december hó 31-ével elveszti; sőt némely lap még azt is hozzá teszi, hogy nincs oly pénztári hivatal, mely ezen értéket 1894. év december hó 31-én tul elfogadná. Ezen közlésekkel szemben, már a nagyközönség érdekének megóvása szempontjából is, hogy az esetleges visszaélések kikerülhetők legyenek, kötelességemnek tartom, e fent említett érték fizető képességét, illetve annak mikénti beváltását — szives engedelméből — közlést tenni. A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszteriumnak folyó évi június hó 23-án 46903 sz. a. kelt magas rendelete szerint, az ausztriai értékű 20 kros ezüst- és 4 kros réz váltópénz 1894. év december hó 31-ével közforgalmon kívül helyeztetik; azonban a m. kir. állami pénztárak és hivatalok ezeket az értéket bezárólag 1895. évi december 31-ig teljes névértékükben fizetesképpen 5 ft erejéig, — beváltásként pedig korlátlan összegben elfogadni tartoznak. 1895. évi december 31-ke után ezeket az értéket az állami pénztárak és hivatalok sem névértékük sem pedig anyagi értékük megtérite mellett többé el nem fogadják és e naptól kezdve az államnak mindennemű beváltási kötelezettsége — ez értéket illetőleg — megszűnik. Kiváló tisztelettel Romkay Nándor, m. kir. adótárnok.

— **Földrengés Nagybecskereken.** Tegnapi lapunknak számos barátja figyelmeztetett bennünket, hogy tegnapelőtt Nagybecskereken a késő esti órákban gyenge földrengés volt érezhető. Mi azonban ezen jóindulatu figyelmeztetéseket nem vettük komolyan, miután ugyanazon napon volta szerbek Miklós napja és mi a Nagybecskereken észlelt reszketős híreket a Miklós estéknek tulajdonítottuk, a honnan tudomásunk szerint nem igen szokott hiányozni ember állapotában szintén reszketős hangulatot előidézni szokott szer — a bor. Ma azonban, a midőn több lapból olvassuk, hogy a nevezett nap estéjén tényleg, így Temesvárott és Oravicán történt földrengés, mi is készséggel írjuk meg, hogy esti fél tizenegy órakor vagyis ugyanazon időben, mikor Temesvárott és Oravicán a földrengés érezhető volt Nagybecskereken szintén gyenge alig észrevehető lökés volt észlelhető, beismerve, hogy a midőn mi azt a Miklós napnak tulajdonítottuk, tévedtünk. A földrengésnek, a mely körülbelül öt másodpercig tartott, semmi komolyabb következménye nem lett.

— **A papi rend és a bicikli.** Rómából írják, hogy ritus kongregáció határozata szerint a papi rendhez tartozóknak ezentulra meg lesz engedve a kerékpározás. Már eddig is akadtak papok, a kik szembeszállva minden előítéllettel, nem tagadták meg maguktól ennek a testedző sportnak gyakorlását. Így monsignore Carlo Pasquinelli, a bécsi keleti akadémia tanára és pápai kamarás bírja az osztrák metropolisban szükséges rendőrségi engedélyt a kerékpározásra és egyik bécsi bicikli-klub rendes tagja. A monsignore a klub versenyein mindig kiváló kerékpárosnak bizonyult.

— **A ki a jótékonyt igazán gyakorolja.** A szegény gyermekek felruházására rendezett gyűjtés alkalmával történt, hogy a gyűjtéstvezetők egyik tagja bekopogtatott egy nagybecskereki előkelő ügyvéd házához is. O. M. ügyvéd a legszívelebben fogadta vendégét, kinek kérelmére vonatkozólag sietett kijelenteni, hogy azon esetben, ha szegény gyermekek nyomorának enyhítéséről van szó, úgy ő hajlandó tőle telhetőleg a nemes cél kivitelét elősegíteni az által, hogy magára vállalja akár négy gyermeknek a felruházását is, egyedül csak azt követve ki magának, hogy tettét ne tegye nyilvánossá. Mi, kik csak harmad kézből értesültünk az O. M. ügyvéd nemeslelkűségéről tanuságot tett cselekedetéről, csak azért vétünk a discretió ellen, mivel a szép eset, a mely mindenkit kellemesen fog meglepni, nagyon ritka. A gyűjtést vezető ur, mint most értesültünk, tegnap küldött el négy gyermeket a nemes fogadalmat tett ügyvédhez, ki azokat teljesen új ruhákba öltöztetve bocsájtotta el magától. A követésre méltó példát mindenütt nagy tetszéssel fogadták.

— **Ünnepély a zárdában.** Schaeffer Antal pápai praelatus ötvenéves jubileuma alkalmából a zárdai leánynevelő intézet növendékei buzgó főnöknőjük vezetése mellett, folyó évi december 24-én d. u. 5 órakor a zárdai helyiségben ünnepélyt rendeznek.

— **Fényképek a csillagbörtön lakóiról.** Az igazságügyminiszter egy fényképezési apparátust küldött a szegedi börtönigazgatóságnak és felszólítja, hogy ezután a börtön minden érdekes lakójáról maradandó emléket készíttessen. Hatzinger börtönigazgató Bohu Károly tanítót a temesvári német fiúk szegedi konviktusának igazgatóját bízta meg az apparátus kezelésével.

— **Az ötödik gyógytár.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartott folytatós közgyűlésében Nagybecskerek városának azon határozatát, melylyel egy ötödik gyógytár felállításának szükségét kimondta, egyhangúlag elvetette.

— **Katasztrófa a Dunán.** Megrendítő szerencsétlenség történt a Dunán a Vaskapunál, a Dunagőzhajózási Társaság egyik hajójával. A katasztrófa nagyságát ezideig teljesen még megítélni nem lehet, mert még nem tudni, hány emberélet esett a hullámoknak áldozatul, de annyit már lehet gyanítani, hogy szörnyű szerencsétlenségről van szó. A katasztrófa hőse a Dunagőzhajózási Társ. „Anna” nevű hajója, melyet a társaság ezelőtt négy nappal eladott a román állami hajózási vállalatnak. A teherhajót egy Lukits nevű fiatal hajóskapitány vezette le Romániába az utat az Aldunáig szerencsésen meg is tette. A Vaskapunál, ennél a veszedelmes helynél azonban cserben hagyta ügyessége a tapasztalatlanságát drágán kellett megfizatnie. Az „Anna” ugyanis valahogy száklára ment és leélt kapott. A hajó személyzete tehetetlenül állott a fényes veszélylyel szemben, mert a Vaskapunál mentő csónakokkal mentésről szó sem lehet. Magát a leélt nem lehetett betönni, a szivattyúzás nem használt, az ár pedig egyre tódult be a hajóba. Hiába volt minden, a hajó menthetetlenül elsüllyedt. A fiatal kapitány életével adózott ballépéséért: a Dunába fuladt. A hajó gépésze szintén ott lelta halálát a hullámok között. Hogy van-e még több áldozata a katasztrófanak, vagy hogy hogyan veszték ott nyomorultán, azt még most nem lehet tudni.

— **Regényes történet.** Valósággal regénybe illő esetről emlékezik meg egy müncheni lap. Egy rosbachi kórházba pár évvel ezelőtt egy igen szép, uri családból való leány állott apólapácájának és a legjelkesőbb buzgalommal töltötte be hivatását. Nemrég érkezett a kórházba egy magasrangú katonatiszt, a kinek agyitífusza volt és veszedelmes bajában épp e fiatal leányka enyhítette fájdalmait. A gondos ápolás folytán meg is gyógyult a tiszt és belézeretett a betegség alatt a leányba, ez pedig viszonzosta a szerelmét. A tiszt tehát meggyógyulván, megkérte a leány kezét és miután a közbeeső akadályokat is elhárították, már készülnek az esküvőre.

Alkalmi ajándékok karácsony és újévre női confectiókban Kovács Gedeonnál.

Törvénytörési csarnok.

Nagybecskerek, december 21.

Az első felebbezési szóbeli tárgyalás ma folyt le a kir. törvénytörési polgári ülésében a helybeli jogászközönség csekély érdeklődése mellett. A felebbezési tanács elnöke Zsiros Lajos törvénytörési elnök, tagjai Witt László és dr. Polgár Sándor törvénytörési bírák, jegyzője Hanzinger András törvénytörési aljegyző volt. A felebbezett ítéletet, mely a gyéri Frejer testvéreknek egymás ellenében támasztott hagyatéki követelések tárgyában kelt, a módosi kir. járásbíróhoz hozta, melyet úgy fel-, mint alperes felebbezéssel támadott meg. A perlekedő felek képviseletében dr. Kiszely Kálmán és Vadász Zsigmond módosi ügyvédek jelentek meg, míg a tanuk, kiket dr. Kiszely felperesi ügyvéd óhajtott előállítani, valahol Lázárföld körül behavazva veszteltek. Szerencsésjére azonban felperesnek, a tanukra nem volt szükség, mert Zsiros elnök bámulatos jogi készséggel, tapintattal és szakszerű rövidséggel vezetett tárgyalás folyama alatt a per ténykörülményei teljesen tisztába hozattak. Az elnök mindenekelőtt a felebbezett ítéletet olvastatta fel, aztán felperesi

ügyvédet kérte fel az elsőbírói tárgyalás ismeretására, majd alperest felebbezési kérelmének és indokainak előadására, mindig élénken ügyelvén, hogy a felek terjengőssé ne váljanak és fölösleges vitával ne huzzák és komplikálják a tárgyalást. Így történhetett csak, hogy a mégis kimerítő tárgyalás alig egy félóra alatt befejezést nyert, a mire a bíróság öt percz mutva kihirdette közbeszóló végzését, melylyel a vitában forgó háznak bírói becslését rendelte el.

Teljes megnyugvással nézhet tehát a jogász-közönség a felebbezési tárgyalások elé, mert ilyen vezetés mellett nincs mit tartaniok attól, ami a bpesti törvényszéknél a közelmúltban aggodalmat keltett, hogy egy nap alatt nem lenne képes négy ügyet letárgyalni és befejezni, ami pedig a felebbezett pereknek veszedelmes összehatalódását idézné elő. Azonkívül elismeréssel kell szólnunk a felebbezési tanács összeállításáról, melyben olyan bírák ülnek, akik mindenképen kielégíthetik a perlekedő felek azon igényeit, melyet az eddig másodfokban ítélő kir. ítélőtáblával szemben támasztottak.

dr. V. L.

Irodalom.

* **A jó ujság főkéllékei:** függetlenség minden irányban; az igazság bátor keresése és kimondása; gazdag és változatos tartalom, melyben a mulató elem a taulásággal helyes arányban váltakozzék; gyors értesülés a világ minden tájáról. Mindezen jó tulajdonságokkal dicsekedhetik a magyar olvasóközönség régi kedvence, a Pesti Hirlap. Független minden irányban s már elégszer megcsáfoltta azt a ráfogást, mintha a kormányval vagy bármelyik politikai párttal bárminő összekötetésben állana. Jól megválogatott gazdag tartalmáról elsőrendű írók gondoskodnak, kiknek soraiiban maga Jókai Mór, a koszorus költő és Mikszáth Kálmán is helyet foglal, a legjobb tárczairók egész táborának élén. De a jószág mellett a tartalom gazdasága is szembeszökő. A Pesti Hirlap ma az összes lapokat felülmúlja e tekintetben, mert naponként 20—40, vasárnapokon rendszeren 32 oldal terjedelmű. S még folyton új és új kedvezményekben részesíteti előfizetőit. Ilyen a Pesti Hirlap nagy képes nap ára, melyet még a hónapos előfizető is ingyen kap, karácsonyi ajándéskul. S rendkívüli kedvezmény az is, hogy a Pesti Hirlap előfizetői a Légrády testvérek kiadásában megjelenő Párisi Divat című, fényes kiállítású divatlapot rendkívül olcsó áron megrendelhetik. Míg ugyanis a Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 1 frt 20 kr, a Párisi Divattal együtt, mely minden héten megjelenik, szintén csak 1 frt 60 kr; 3 óra a Pesti Hirlap 3 frt 50 kr. Az előfizetési pénsek a Pesti Hirlap kiadói vatalába (Budapest, V. váci-körút 78. sz.) küldendők. Onnan mutatványszámokat is lehet kérni.

* **FővárosiLapok.** A lap új szerkesztője a következő felhívást intézi a közönséghez:

Mélyen tisztelt olvasó!

Bátor vagyok tisztelettel bejelenteni, hogy a „Fővárosi Lapok“ szerkesztését átvettem azzal a komolyszándékkal, hogy a lap elsőkelő közönségének igényeit még fokozottabb mértékben elégítsük ki, mint eddig történt. E cél érdekében a kiadó Athenaeum irodalmi társulattal egyet értve több újítást hoztam be, melyek közül egyelőre a következőket bátorítom a lap mélyen tisztelt olvasóinak szives tudomására juttatni:

1. a lap terjedelmét megnagyobbítottuk; ezentúl hétköznap egy iv helyett legalább másféliven s vasárnap két iven jelenünk meg;

2. az előfizetési árat leszállítottuk az eddigi évi 16 ftról 14 frura, úgy, hogy a lap ezentúl egy óra csak 1 frt 30 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, félévre 7 frt s egész évre 14 frt;

3. abban a különös kedvezményben részesítjük a „Fővárosi Lapok“ előfizetőit, hogy olcsóbban kaphatják meg a leggazdagabb magyar divatlapot, a „Magyar Bazárt“, mely ezentúl hetenként jelenik meg, vagyis 8 frt évi előfizetési ár helyett 6 frtért rendelhetik meg s így a „Fővárosi Lapok“ és a „Magyar Bazár“ együttes előfizetési ára: negyed évre 5 frt, félévre 10 frt, egész évre 20 frt;

4. a szerkesztőség belső tagjainak számát az eddigi létszám negyedszeresére emeltem a legkiválóbb erőkből, hogy a hír szolgálat, az értesítések gyorsasága s minden egyes rovat élénkítése tekintetében a közönség jogos igényeit ki elégíthessük; s itt megjegyzem, hogy nem csak az összes régi munkatársak, hanem az eddigi szerkesztők: Vadnay Károly és Szana Tamás urak is a szerkesztőség kötelékében maradtak;

5. a lap eddigi szépirodalmi és társadalmi

tartalmát nemcsak hogy fenntartjuk, hanem gazdagítani fogjuk, amennyiben az irodalom oly jeleseit is megnyertem rendszeres munkatársakul, kik eddig a „Fővárosi Lapok“-ba vagy soha vagy ritkán irtak; s miután lapunk a többi lapok sablonjától úgy formában mint szellemben teljesen el fog útni, a többi hírlapok szellemes munkatársai rendszeresen dolgozni fognak a „Fővárosi Lapok“-ba;

6. a szépirodalmi tartalom, az elbeszélések, és versek kivül lesz helyünk, a lap megnagyobbodása folytán, a politikai események leírására is, úgy hogy a „Főv. Lapok“-ban ezentúl a család minden tagja, férfi és nő, egyaránt megtalálja a maga olvasmányát; a nagyképi és unalmas politika azonban ki lesz zárva a „Főv. Lapok“-ból, mely minden politikai párttól teljesen független szókimondó ujság lesz.

E reformokkal az a célom, hogy a „Fővárosi Lapok“ a válogatott előkelő és művelt közönség politikai és szépirodalmi szalon lapja legyen. Elmondhatom, — mert hiszen rövid pár hó alatt a mélyen tisztelt olvasó meg fog róla a lapból is győződhetni — hogy az egész magyar irodalom segít e célom éérésében. Szükséges azonban, hogy írók és olvasók között szoros szellemi kapcsolatot létesítsünk; szükséges, hogy a szerkesztőséget az olvasó közönség is támogassa. Ezért fordulok a mélyen tisztelt olvasóhoz támogatásért és szives közreműködésért, hogy lapunkat magas színvonalra emelhessek.

Engedje, kérem, remélnem, hogy az a körülmény, hogy a felelős szerkesztői tisztet én vállalom magamra, nem fog okul szolgáltni arra, hogy támogatását és érdeklődését megvonja a „Fővárosi lapok“-tól.

Budapest, 1894. december 15. Kiváló tisztelettel Porzolt Kálmán, a „Fővárosi Lapok“ felelős szerkesztője.

* **„Magyar Lányok.“** Minden magyar anya szívét különös aggodalom fogja el, mihelyt leányai tul vannak a gyermekéveken és beletutottak abba a korba, melyet egy költő találóan „bimbó kornak“ nevezett el.

— Mily olvasmányt nyujtsak leányaimnak?

Ez az a kérdés, amely az anyákat ilyenkor foglalkostatja. Jól tudja, mily nehéz ez. — Ez a forrás tiszta legyen, a tudás szomját csillapítsa, a leányka érdeklődésének megfelelő legyen, s a mellett nemesítőleg hasson szívre és lélekre; erre nézve okvetlenül szükséges, hogy gondos, szakavatott és a serdülőkor lelki életét ismerő kéz mutassa meg neki a tudás forrását. Ennek a feladatnak fog megfelelni a „Magyar Lapok“ című képes hetilap. A szerkesztést egy kiváló magyar író: Tutsek Anna vállalta el és segítségére lesznek a legjelesebb magyar írók, akik szép elbeszéléseket, regényeket, ismeretterjesztő cikkeket, a háztartási életre vonatkozó oktatásokat, mulattató és elmés fejtevéket bocsátottak rendelkezésére. De nemcsak a hasznos, hanem a szép is képviselve lesz a „Magyar Lányok“-ban. A legkiválóbb művészek vállalkoztak arra, hogy festményekkel és rajzaikkal díszítsék a „Magyar Lányok“ lapját. S hogy a belső tartalomnak teljesen megfeleljen a díszes külső, a kiadók: Singer és Wolfner, nagy gondot fordítanak a kiállításra és külső csüire. Az ára mégis olcsó, negyedévre 1 frt 50 krajczár. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Andrassy ut 10.)

Táviratok.

Audiencia a királynál.

Budapest, decz. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Magyar Értesítő írja: A király Wekerlét ma délután 1 órakor öt negyedóraig tartó kihallgatáson fogadta. Wekerle beadta az összkabinet lemondását, következménye ez azon elkedvetlenedésnek, melyet a tulságos hosszú ideig elhuzódott egyházpolitikai harcok okoztak.

Wekerle hazafias és mulaszthatatlan köteleességet teljesített, midőn a kabinet lemondását beadta. Az új kabinet az ünnepek után fog megalakittatni, valószínűleg Bánffy Dezsővel

Budapest, december 21. d. e. 11 ó. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Budapesti Tudósító“ jelenti, hogy az aktuális miniszterválságról és a lemondásról szóló hírek koholtak. Elis-

meri azonban, hogy a helyzet tisztázva nincsen. A király az ünnepek után Lichteneggből hosszabb időre Budapestre érkezik, hogy a törvényhozás előkelő tagjaival érintkezzék és hogy véglegesen határozzon Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután Bécsből Budapestre érkezik és az azonnal összeülő minisztertanácson az audiencia lefolyását terjeszti elő.

A válság.

Budapest, decz. 21. d. u. 4 óra. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Bud. Tud.hivatalosan jelenti, hogy a kabinet lemondása a tegnapi audiencia alkalmával formálisan nem történt meg. A korrekt politikai fogalmak szerint lehetetlennek tartja, hogy ha a lemondás megtörténne, az ne közzétetné hivatalosan. Szerinte a politikai helyzetnek oly sürgősen kívánt tisztázása mindenesetre csak a Wekerle kabinetnek a már hosszabb idő óta kilátásba helyezett lemondásával fog kezdődni, a mely azonban csak a királynak Budapestre érkezése után, valószínűleg december hó 26-án reggel fog megtörténni.

Uj kabinet Bulgáriában.

Budapest, decz. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sófiából távirják: Ferdinánd fejedelem Radoslawowot bista meg a kormányalakítással.

Gabonahiány Oroszországban.

Budapest, december 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szent Pétervárról jelentik, hogy ott újabb tetemes gabonahiány fog beállni, a külföldre való szállítás megapad, a mi a magyar gabonára is jó hatással lesz. A hadügyminiszter és pénzügyminiszter már intézkedtek erre nézve.

Nyilttér. *)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utczában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri-és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőiruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, díszítő és selyemzikkokkal dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapaszalt, szakszerűen készített, kintűn művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig árurak-áram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurenciával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, me egen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel
Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

H i r d e t é s e k.

Szálloda megnyitási értesítő.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy a
„Pest városához“
 czimzett

 Szállodát

szombaton, folyó év és hó 22-én, este 7 órakor
 megnyitom.

Előleges értesítemhez képest ismétlem, nem rettentem vissza semmi pénzaldozattól, hogy szállodámat a modern követelményeknek megfelelően úgy rendezem és butorozzam be, miként az egy „előrendű“ szállodától elvárható.

A lehető legegészságosabban berendezett éttermeimben „Dréher“ friss „Koronasör“-ét szolgálom fel és e mellett kitünő konyhám és pinczém áll vendégeim rendelkezésére.

Kávéházamban, mely berendezés, butorzat és csin tekintetében minden igényt kielégít, szorgos kiszolgálás mellett kitünő kávéházi italok kaphatók.

Vendégszobáim berendezése semmi tekintetben sem áll utána nyílt helyiségeim berendezésének.

A szálloda pinczehelyiségei is teljesen át vannak alakítva. Itt a sülyesztő készüléken át a felső éttermekben felszolgált ételeket 30% árleengedéssel talalom.

Allandóan az lévén törekvésem, hogy a nagyérdemű közönségnek igényei, és követelményeinek tökéletesen eleget tessek és vendégeim megelégedését teljesen kiérdemeljem — szíves pártfogás és számos látogatásáért esedezve — vagyok Nagy-Becskereken, 1894. december hó,

alázatos szolgája,

SCHWARTZ LAJOS

a Pest Városához czimzett szálloda tulajdonosa.

(911-3.2)

9675. szám kgy. 1894.

Árlejtési hirdetmény.

Torontálvármegye módosi járás utibizottságának határozata alapján Módos-Rudnai uton levő Tamisácz és a Rudna-Macedonai uton levő Vuna hidjainak újonnan való építésének biztosítása czéljából árlejtés hirdettetik, mely folyó évi december hó 22-én d. e. 10 órakor fog a módosi főszolgabírói hivatal hivatalos helyiségében megtartatni. Arra együttesen 3003¹/₂frt 83 kr.

Vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy zárt írásbeli ajánlataikat 5% bánatpénzzel, mely állhat készpénz vagy állampapirokból, az árlejtés napján d. e. 10 óráig a módosi főszolgabírói hivatalnál nyújtsák be, a határidőn túl beérkezett ajánlatok felbontatlanul fognak visszaküldetni.

Az építendő hidak elméret, költségvetés és részletes tervei alólírott szolgabírói hivatalban a szokott hivatalos órákban betekintheők.

Kelt Módoson, 1894. évi decz. hó 14-én.

Dr. Gyertyánffy,
 főszolgabíró.

(905-3.3)

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Olcsóbbak mint bármely más játék, mivel sok éven át eltartanak és még hosszabb idő múlva is kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A valódi

Horgony-Kőépítőszekrények

az egyedüli játék, a mely valamennyi országban osztatlan díszetel talált, és mindnyájak által a kik ismerik, meggyőződésből továbbajánlatik. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és foglalkoztatószeret még nem ismeri, az hozassa hamarjában az alant jegyzett cég által az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket és olvassa az abba nyomtatott felette kedvező bírálatokat. — Bevásárlás alkalmával határozottan: Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény kérendő és minden egyes szekrény Horgony gyárjegy nélkül, mint nem valódi, keményen visszautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánzatot. A valódi Horgony-Kőépítőszekrények 35 kr., 70 kr., 80 kr., 5 fit. és magasabb áron

a finomabb játékszerüzetekben készletben vannak.

Uj! A Richter-féle Türelmi játékok: Columbus tojása, Villámhárító, Haragtörő, Gondzűz, Pythagoras stb. Az új füzetek, kettős játékok felette érdekes feladatait is tartalmazták. Egy játék ára 35 kr. Csak a „Horgony“ ellátott játék valódi!

Richter F. Ad. és társa.

Első osztr. magy. csász. és kir. szabadalm. kőépítőszekrény-gyár.
 Wien, I. Nibelungengasse 4, Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, London E.C., New-York.

(688-7.6)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.